



НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

**ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О
ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА**

Септембар 2020.

Београд, октобар 2020.

Садржај:

Уводна напомена	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања синдиката	5
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Испос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора наставила су да се крећу око нивоа тренутне инфлације, тј. близу нивоа од 2,0%. Према резултатима анкете агенције Ипсос, у септембру су она благо нижа него у претходној анкети и износила су управо 2,0%. Очекивања привредника поново су се приближила нивоу од 2,0% и, према септембарској анкети, износила су 1,9%, док су се очекивања представника синдиката вратила на ниво од 2,5%. Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва порасла су на 7,0%.

Када је реч о средњорочним очекивањима, представници финансијског сектора за септембар 2022. године очекују инфлацију од 2,6%, док су очекивања привреде за исти период нешто нижа и износе 1,8%. Представници синдиката за две године унапред очекују инфлацију на нивоу од 3,0%, а становништво на нивоу од 5,0%.

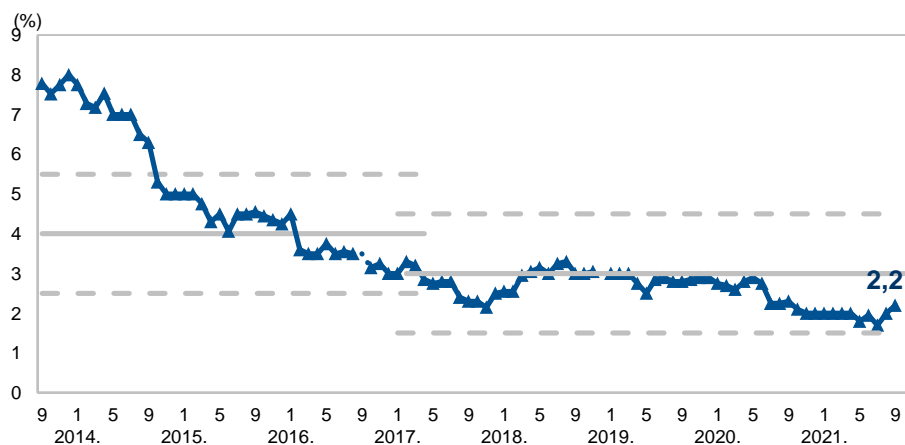
Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора у септембру, према анкети агенције Ипсос, износила су 2,0% (август 2,1%), док, према резултатима октобарске анкете агенције Блумберг, финансијски сектор за годину дана унапред очекује инфлацију од 2,3%, што је непромењено у односу на претходну анкету.

Септембарска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ благо је виша него у августу и износи 2,2% (август 2,0%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора



Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора благо су порасла – за септембар 2022. године финансијски сектор очекује инфлацију на нивоу од 2,6% (августовска вредност 2,4%). Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

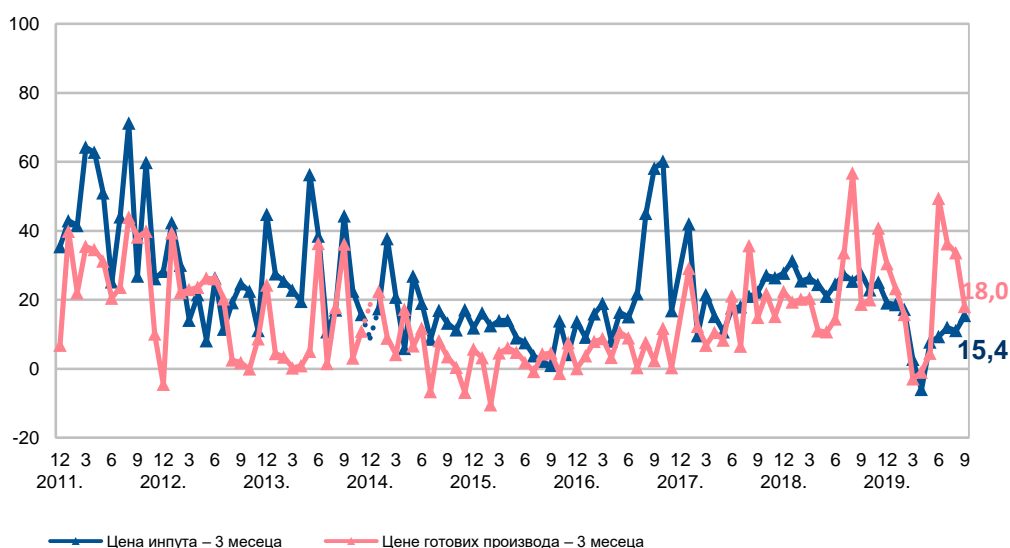
Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника, и у кратком и у средњем року, виша су него у августу и приближила су се нивоу од 2,0% – за годину дана унапред износе 1,9%, а за две године унапред 1,8% (август 1,5%).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

У погледу очекиваних пословних услова у наредних дванаест месеци, нето проценат привредника који очекује побољшање остао је приближан августовском нивоу. Знатније промене не бележе се ни када су у питању очекиване фиксне инвестиције, као и доступност кредита у наредних дванаест месеци. Када је реч о кретању производње/промета у наредних дванаест месеци, као и очекиваном кретању броја запослених, бележе се нешто мање вредности нето процента него у претходном месецу.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца



* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

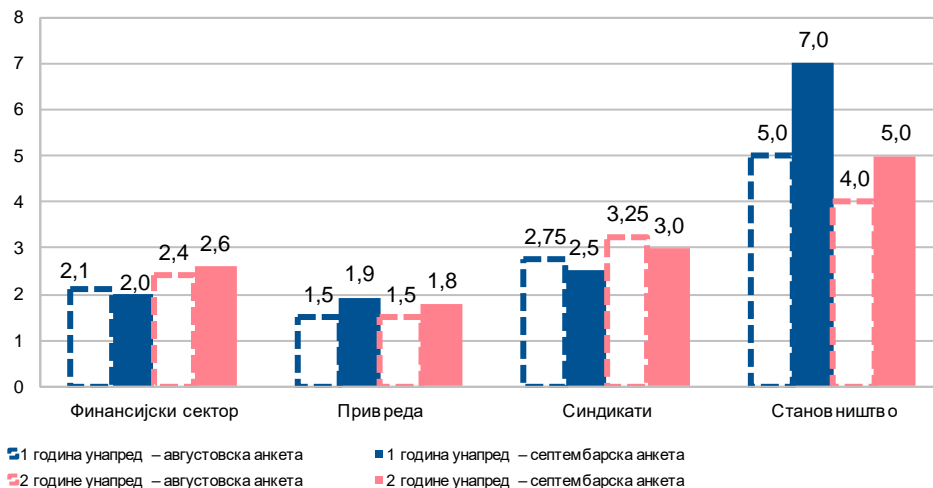
Извор: Нинамедија/Ипсос.

Око 80% анкетираних привредника не очекује промене када су у питању цене инпута и цене сопствених производа.

Инфлациона очекивања синдиката

У односу на претходну анкету, и краткорочна и средњорочна инфлациона очекивања представника синдиката нижа су за по 0,25 процентних поена и износе 2,5% и 3,0%, респективно.

Графикон 3. Очекивана међугодишња инфлација за једну и две године унапред



Извор: Ипсос.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

Септембарска анкета бележи раст и краткорочних и средњорочних инфлационих очекивања становништва. Краткорочна инфлациона очекивања порасла су са 5,0% на 7,0%, док су се средњорочна вратила на ниво од 5,0% (август 4,0%).

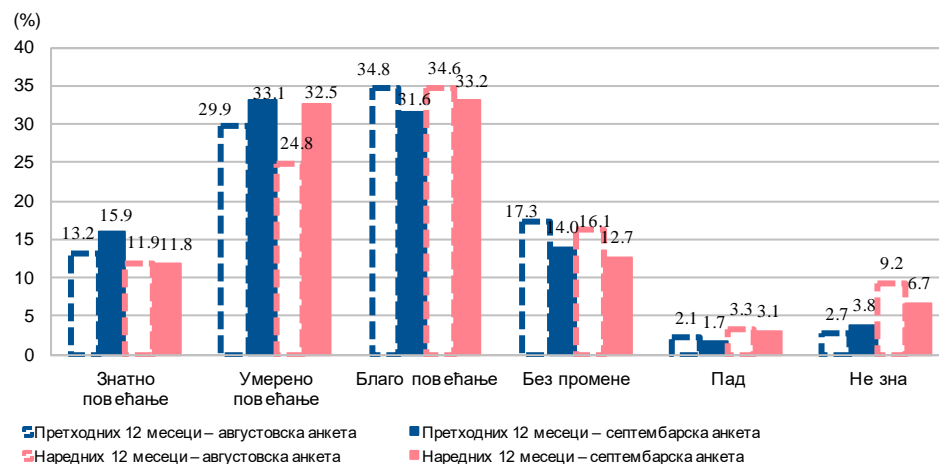
У односу на претходну анкету бележи се раст нето процента испитаника када су у питању очекивана поскупљења месечних рачуна и горива, што је у складу с квантитативно израженим растом инфлационих очекивања.

И даље највећи део испитаника (око две трећине) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

Удео испитаника који сматра да ће се цене знатно повећати у наредној години дана у септембру је остао на приближно истом нивоу као у августовској анкети (око 12,0%).

Такво кретање инфлационих очекивања, где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана, сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

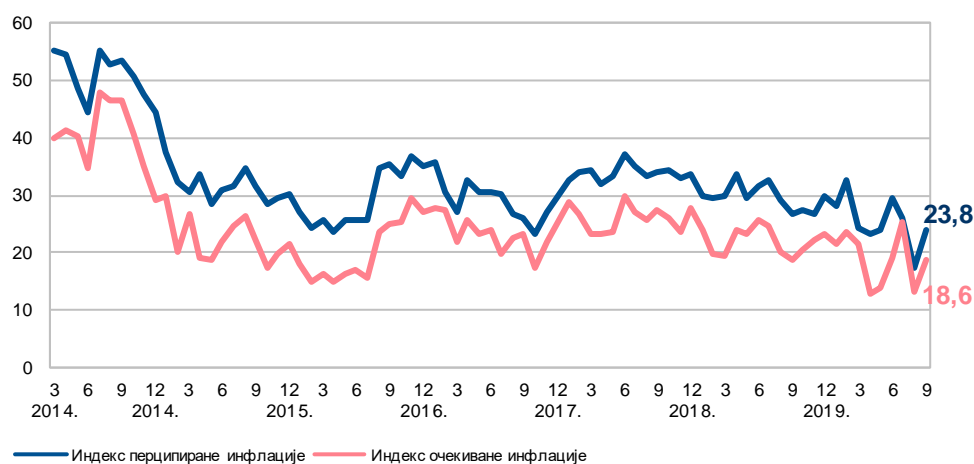
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена



Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва (у индексним поенима)



Извор: Ипсос и прерачун НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).